

अभियात् Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Approached, esp. with a hostile intention; attacked, assailed. E. या with अभि, kṛit aff. क्त.

अभियाति Tatpur. m. (-तिः) A foe, an enemy. Comp. the following and अभियात्. (Perhaps the abstract femin. in the sense 'aggression' personified as a masc., like in अभि-भूति &c.) E. या with अभि, kṛit aff. क्तिन्.

अभियातिन् Tatpur. m. (-ती) The same as the preceding; (according to *Rāyamuk.*, *Bharata* &c. on the *Amarak.*). E. (according to *Rāyam.*) यत् with अभि, kṛit aff. णिनि; but it seems plausible to connect the E. of this word with that of अभियाति and to derive it from या with अभि by an aff. तिन्; comp. अभिमातिन्.

अभियातु Tatpur. m. (-ता) An aggressor, an enemy; comp. अभियात्. E. या with अभि, kṛit aff. तुच्.

अभियान Tatpur. n. (-नम्) ¹ Approaching; e. g. *Sāntip. Mahābh.*: अभियाने तु पार्थस्य नरैर्नगरवासिभिः । नगरं राजमार्गं च यथावत्समलंघतम्. ² Aggression, assault. E. या with अभि, kṛit aff. लुट्.

अभियायिन् Tatpur. m. f. n. (-यी-यिनी-यि) Approaching, going towards, esp. with a hostile intention; aggressing, assaulting. E. या with अभि, kṛit aff. णिनि, āgama युक्.

अभियुक्त Tatpur. m. f. n. (-क्तः-क्ता-क्तम्) ¹ Diligent, intent, studiously engaged in; e. g. *Sānkhyakār.*: स्वकर्मण्यभियुक्तो यः सङ्गद्वेषविवर्जितः । पूजितस्तद्विधैर्नित्यमाप्तो ज्ञेयः स तादृशः; also applied to religious meditation, i. e. engaged in meditation; e. g. *Bhagavadg.*: अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्युपासते । तेषां नित्याभियुक्तानां योगवेमं वहाम्यहम् (नित्याः *Arjunam.* = सर्वदा मदेकनिष्ठानाम्; *Sānkara*: = सतताभियोगिनाम्; *Sadānanda* in his metrical gloss: = आदरेण सदा ध्याने व्यापृतानाम् &c.). ² Versed in, instructed; e. g. *Kumārila's Mīm. Vārtt.*: शास्त्रार्थेष्वभियुक्तानां पुरुषाणां हि सर्वदा । स्तोकेनाप्यन्यथात्वेन शास्त्रार्थो निष्फलो भवेत्; also used absolutely in the sense of learned, a scholar, e. g. *Kumārila*: अभियुक्तानभियुक्तज्ञानयोश्चाभियुक्तज्ञानं बलवदितरस्य सुलभापवादत्वात् । अतः शास्त्राभियुक्तत्वादार्थावर्तनिवासिनाम् । या मतिः सेव धर्माङ्गशब्दार्थत्वप्रमा मता ॥ एतेनार्थावर्तनिवासिमध्ये ऽपि ॥ अभियुक्ततरा ये ये बज्रशास्त्रार्थवेदिनः । ते ते यत्र प्रयुज्जीरन्स सो ऽर्थस्तत्त्वतो भवेत्; or *Rāmātmirtha* on the *Vedānta S.*: तदुक्तमभियुक्तेः । मुख्यं तु सप्तदशकं प्रथितं हि लिङ्गमिति. Comp. also अभियोग. ³ Attacked, assaulted, assailed; e. g. *Śiṣupālab.*: अभियुक्तं त्वयै न ते गन्तारस्त्वामतो ऽपरे (*Mallin.*: अभियुक्तम् । अभियातम्); or *Hitop.*: अभियुक्तो यदा पश्येन्न किञ्चिद्विदमात्मनः । युध्यमानस्तदा प्राज्ञो ध्रियते रिपुणा सह; or बलीयसाभियुक्तस्य नृपो ऽनन्यप्रतिक्रियः । आपन्नः संधिमन्विच्छेत्पूर्वाणः कालयापनम्; or *Bharatas.* on the words मृषा ते मयि दुःखबुद्धिः of the *Bhāṭṭik.*: मध्यस्वद्विषये दुःखो ऽयमरिभिरभियुक्तो ऽयमिति ते तव बुद्धिमृषा मिथ्या. ⁴ Blamed, rebuked (*Wilson*). ⁵ (In Law.) Charged, prosecuted, defendant; e. g. *Yājñav.*: अभियोगमनिक्षीये नैनं प्रत्यभियोजयेत् । अभियुक्तं च नान्येन &c.; or *Nārada*: अभियुक्तस्तथाव्येन राजकर्मोद्यतस्तथा (v. l. राजकायो^{००}) । विषमस्यास्य नासेध्या न चैतान्नाद्भ्ये-न्नृपः; or *Vyavahārat.* on *Vṛihasp.*: अत्राभियुक्तेन शपथः कर्तव्य इत्युत्सर्गः. Comp. अभियोग. E. युज् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभियुग्वन् Tatpur. m. (-ग्व) (ved.) ¹ Assailing, attacking,

overpowering; e. g. *Rigv.*: स रथेन रथीतमो ऽस्माकेनाभियुग्वना । जेषि जिष्णो हितं धनम्; (*Sāyana*: अभियुग्वनाभियोक्ता शत्रूणामभिभवित्वा). ² The name of a Marut (in the *Yajurveda*); *Vājas.*: उग्रश्च भीमश्च ध्वान्तश्च धुनिश्च । सासङ्गोश्चाभियुग्वो च विचिपः स्वाहा. E. युज् with अभि, kṛit aff. क्तिन्.

अभियुज् Tatpur. m. f. (-क्-क्) (ved.) Attacking, assailing, an enemy, (when used absolutely in the femin., with the ellipsis of प्रजा or सेना); e. g. (masc.) *Rigv.*: उत स्मास्व तन्यतोरिव बोर्धघायतो अभियुजो भयन्ते; (*Sāyana*: अभियुजो ऽभियोक्तारो ऽसुराः); or प्रवृण्वन्तो अभियुजः &c. (*Sāyana*: अभियुजो ऽभियोजयितारः); (fem.) *Rigv.*: आभिर्वि-श्वा अभियुजो विषुचीरार्थाय विशो ऽव तारीर्दासीः; or fem. absolutely: *Rigv. Sāmav.*: साङ्गान्विश्वा अभियुजः अपिः (*Sāyana*: अभियुजो ऽभियोक्ताः सेनाः); or वि पु वि-श्वा अभियुजो वज्रिन्विष्वग्यथा वृह (*Sāyana*: अभियुजो ऽभियोक्ताः प्रजाः). E. युज् with अभि, kṛit aff. क्तिप्.

अभियुज्यमान Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) (In Law.) One who is charged, prosecuted, defendant; e. g. *Vyavahārat.*: प्रौढि-वादेनाभियुज्यमानात् &c. Comp. युज् with अभि, and the meanings of अभियुक्त. E. युज् in the pass., with अभि, kṛit aff. शानच्, āgama मुक्.

अभियोक्तव्य Tatpur. m. f. n. (-व्यः-व्या-व्यम्) To be prosecuted, indictable; (comp. युज् with अभि); e. g. *Manu*: यः स्वयं साधयेदर्थमुत्तमणो ऽधमर्णिकात् । स राजाभियोक्तव्यः स्वयं संसाधयन्धनम्. Compare अभियोज्य. E. युज् with अभि, kṛitya aff. तव्.

अभियोक्ता Tatpur. 1. m. f. n. (-क्ता-क्ती-क्ता) Attacking, assailing; comp. the instances s. v. अभियुज्.

2. m. (-क्ता) ¹ An assailant, an enemy; e. g. *Hitop.*: अभियोक्ता बलीयस्त्वादलब्धा न निवर्तते; or *Jayam.* on the *Bhāṭṭik.*: परो द्विविधः । अभियोक्ता तद्विशिष्टबलो ऽपरो अन्य इति. ² (In Law.) A plaintiff, an accuser; e. g. *Kātyāyana*: न कश्चिदभियोक्तारं दिवेषु विनियोजयेत्; or *Nārada*: अभियोक्ता शिरोवर्ती सर्वत्रैव प्रकीर्तितः. E. युज् with अभि, kṛit aff. तुच्.

अभियोग Tatpur. m. (-गः) ¹ Connexion, application; e. g. *Chaurapanch.*: अद्यापि तत्कनककुण्डलघृष्टगण्डमास्यं सारामि विपरीतरताभियोगे (*Gaṇapati*: अभियोगः संबन्धः). ² Energetic effort, exertion; (*Hemach.* = उद्यम); e. g. *Jayamang.* on the *Bhāṭṭik.*: कृतमारणाभियोगा रात्रिचरी. ³ Instructedness, learning, scholarship; e. g. *Śābara*: अनभियोगश्च शब्दार्थेष्वशिष्टानाम् । अभियोगश्चेतरेषाम्; or *Mīm. Sūtra*: तच्च तत्त्वमभियोगविशेषात्स्यात् (*Śābara*: कथं पुनस्तच्च तत्त्वं शब्दं विज्ञातुम् । शक्यमित्याह । अर्थिनो ह्यभियुक्ता भवन्ति दृश्यते चाभियुक्तानां गुणवतामविस्मरणमुपपन्नम्; *Kumārila*: कः पुनरभियोगः को वा तद्विशेषः कथं वा तेन वाचकलनिरूपणमिति । तदुच्यते । लक्षणश्रवणाभ्यासादभियोगः प्रवर्तते &c.). ⁴ Imputing, ascribing; e. g. *Nyāya S.*: अनियग्रहस्थानि नियग्रहस्थानाभियोगो निरनुयोज्यानुयोगः. ⁵ Attack, onset, battle; (the same as अभियग्रह 1. q. v. and see there the explanation of *Rāyam.* &c.); e. g. *Bhāṭṭik.*: नराभियोगं नृभुजां प्रधानमन्तोन्मुखः किं नयसे गुरुत्वम्; or *Kirātārj.*: अभियोग इमान्हीभुजो भवता तस्य कृतः कृतावधेः प्रविघाटयिता. ⁶ Challenge; (the same as अभियग्रह 2. q. v. and see there the explanation of *Nīlak.* &c.). ⁷ Defeat, destruction (?); e. g. *Bhāṭṭik.*: यदा न फेलुः क्षणादाराणां मनोरथा रामवन्धा-